

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

LA INTERNACIONALITZACIÓ DELS ESTUDIS PER A TREBALLAR EN UN MÓN GLOBAL: QUINES COMPETÈNCIES, QUINA FORMACIÓ?

- Iranzo, Pilar
Universitat Rovira i Virgili
Departament de Pedagogia/Facultat de Ciències de l'Educació i Psicologia
Campus Sescelades, Ctra. de Valls s/n, 43007 Tarragona
pilar.iranzo@urv.cat

- Ardèvol, Anna
Universitat Rovira i Virgili
Departament de Bioquímica i Biotecnologia/Facultat d'Enologia
Campus Sescelades, Marcel·lí Domingo, s/n, 43007 Tarragona
anna.ardevol@urv.cat

- Català, Natàlia
Universitat Rovira i Virgili
Departament de Filologies Romàniques/Facultat de Lletres
Campus Catalunya, Avinguda Catalunya, 35, 43002 - Tarragona
natalia.catala@urv.cat

- Poblet, Montse
Universitat Rovira i Virgili
Departament de Bioquímica i Biotecnologia/Facultat d'Enologia
Campus Sescelades, Marcel·lí Domingo, s/n, 43007 Tarragona
montse.poblet@urv.cat

1. RESUM: La vida professional dels titulats universitaris es desenvoluparà, cada vegada més, en entorns globals. Tres titulacions de la URV (Llengua i literatura hispàniques, Enologia i Educació infantil) estan analitzant el grau d'internacionalització dels seus currículums¹. Els primers resultats mostren una validesa suficient de les eines i

¹ (Projecte ICE-URV Ref.:19A/13) "Pla Pilot d'Internacionalització del Currículum en tres titulacions de Grau de tres àrees científiques diferents (Filologia, Enologia i Educació)". Agraïm al col·laboració de la becària Judit Florenza Álvarez.

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

processos despleats i suggereixen accions a realitzar per a promoure la internacionalització en els estudis analitzats i en d'altres.

2. ABSTRACT: The professional life of the graduate students will increasingly develop in a global environment, and therefore they need to be prepared for this challenge. The internationalization of higher education is an aim that is shared worldwide. URV (Universitat Rovira i Virgili) is carrying out an innovation project based on international models, offering three degrees -Spanish Language and Literature, Enology and Pre-school Education- to analyse the degree of internationalization of their curriculums. Preliminary results show sufficient validity of the tools and processes deployed and suggest actions to be carried out to promote the internationalization in those studies analysed and in others.

3. PARAULES CLAU: Internacionalització, Intercultural, Educació superior, Competències, Professionals en un món global / **KEYWORDS:** Internationalization, Intercultural, Higher education, Competencies, Professionals in a global context

4. DESENVOLUPAMENT:

La internacionalització dels estudis superiors és un objectiu compartit a nivell mundial i s'està perseguint des de diferents models. En aquest marc, el pla pilot per analitzar el grau d'internacionalització del currículum dut a terme per tres titulacions de la URV (Llengua i literatura hispàniques, Enologia i Educació Infantil-Seu Baix Penedès), s'alinea amb l'objectiu de l'AQU d'augmentar les titulacions acreditades amb la dimensió addicional voluntària "internacional"².

² *GUIA PER A L'ACREDITACIÓ DE LES TITULACIONS OFICIALS DE GRAU I MÀSTER. Versió: 1.0. Novembre de 2013.* Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya. Barcelona: B-28.219-2013. http://www.aqu.cat/doc/doc_79088268_1.pdf

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

a) Objectius

Els objectius del pla pilot més relacionats amb els eixos de la comunicació són:

- 1) Aproximar-se interdisciplinàriament a un model d'internacionalització del currículum transferible a diferents titulacions.
- 2) Definir el concepte i les competències d'internacionalització per als titulats de la URV.
- 3) Analitzar les competències existents a les titulacions, per a valorar fins a quin punt cobreixen la internacionalització.
- 4) Construir eines i establir processos que permetin avaluar “objectivament” el grau d'internacionalització de les titulacions a la URV.

b) Descripció del treball: metodologia i resultats

b.1) Concepte i competències d'internacionalització

D'entre diverses perspectives d'internacionalització, hem optat per la més enfocada en la formació i les competències a assolir per part dels titulats universitaris, la vida professional dels quals es desenvoluparà, de forma creixent, en entorns globals caracteritzats per la interculturalitat i, en conseqüència, per exigències de comprensió de contextos i posicions múltiples. Dins d'aquesta perspectiva, la línia de la “Internacionalització a Casa” (Internationalisation at Home, IaH), desenvolupada des dels anys noranta, entén la internacionalització com la dotació a tots els estudiants de competències interculturals i internacionals per a ser ciutadans i professionals en un món global (Beelen, 2007; Brandenburg & De Wit, 2011; Hudzik, 2011; Berardo, K. & Deardorff, D., 2012; Deardorff, D. K., De Wit, H. & Adams, T., 2012; Leask & Bridge, 2013). Es contraposa a la idea restringida que considera internacionalitzats només aquells estudiants amb mobilitat. Els processos d'internacionalització, per a ser-ho, han de plantejar-se des de perspectives de comprensió i actuació integrals:

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

“Therefore, what we need are people who understand and define their role within a global community, transcending the national borders, and embracing the concepts of sustainability—equity of rights and access, advancement of education and research, and much more. But essentially, we need to reaffirm the core role of universities: to help understand this world and to improve our dealing with it.” (Brandenburg & De Wit, 2011:17).

Hudzik, J. K. (2011:10) planteja el terme de “Comprehensive internationalization” com el compromís, confirmat per l'acció, d'infondre perspectives comparatives i internacionals en la docència, la recerca i el servei de l'educació superior.

La selecció de competències d'internacionalització proposades ha resultat d'un doble procés. A partir de les considerades indicadores d'internacionalització³ per part de diverses universitats internacionals, vam elaborar una matriu de competències que vam fer revisar per part de 4 experts i/o entitats: AQU, M. Ángeles Caamaño (Filologia Francesa, URV), Jeanine Gregersen–Hermans (Director of Student Recruitment, University of Hull, Yorkshire, UK) i Jos Beelen (University of the Applied Sciences, Amsterdam). Idees bàsiques elaborades sobre les competències d'internacionalització són que:

- 1) Inclouen processos d'interculturalitat.
- 2) Són compostes per dimensions conceptuals, procedimentals i actitudinals.
- 3) El procés per a construir-les, reinterpretar-les o formular-les seria, segons Jos Beelen, que sorgeixin de ‘baix a dalt’.
- 4) Cal que siguin el màxim d'evidenciables possible, concretes i avaluable, tot i que quan es formulen es tendeix, arreu i per part fins i tot dels experts que reclamen tal concreció, en formulacions ‘abstractes’.

³ Treball realitzat en el context del curs “Implementing Internationalisation at Home.E-workshop” organitzat per Columbus Association durant el curs 2012-2013: [http://www.columbus-web.org/images/admin/E-workshop%20IaH%20Columbus\(2\).pdf](http://www.columbus-web.org/images/admin/E-workshop%20IaH%20Columbus(2).pdf)

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

La llista de competències d'internacionalització que proposem és la següent:

CONCEPCIONS O CONEIXEMENTS CONCEPTUALS

-Específics:

- Demostra conèixer la dimensió internacional dels coneixements específics de la seva titulació.
- Demostra conèixer la dimensió internacional de l'actuació de les professions relacionades amb la seva titulació (aspectes ètics, habilitats, condicions professionals i laborals, etc.).
- Sap la terminologia de la seva disciplina en anglès i/o en altres llengües.

-Generals:

- Demostra comprensió teòrica sobre els processos de percepció i atribució culturals en les interaccions humanes.
- Ha reflexionat sobre la dimensió d'internacionalització i en com influeix en la seva pròpia posició professional.

HABILITATS i/o PROCEDIMENTS

-Genèriques:

- És capaç d'actuar adequadament i amb eficàcia en diferents entorns i ambients de treball (emmarcats per diversitat cultural).
- És capaç d'integrar la diversitat cultural en les seves activitats diàries i en el seu comportament professional.

-Comunicatives:

- Pot comunicar-se eficaçment en anglès i/o en d'altres idiomes.
- Pot entendre textos científics en anglès i en altres idiomes per a resoldre problemes professionals i pot produir informes diagnòstics en aquestes mateixes llengües.
- Pot comunicar i defensar una posició individual o grupal davant d'una audiència lingüística i culturalment diversa.

-Professionals:

- Sap utilitzar la informació de fonts internacionals per a resoldre problemes en el seu camp professional.
- És capaç de situar la seva pràctica professional en un context global/comparar-la amb altres contextos i països.

ACTITUDS:

- És curiós i obert a d'altres cultures, civilitzacions i experiències i està disposat i capaç de participar i aprendre en contextos de diversitat.
- Està disposat a participar i treballar positivament amb i per a la diversitat cultural, ètnica i lingüística.

Quadre 1. Competències d'internacionalització

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

b.2) ‘Mapping’ de competències pròpies d’internacionalització en els 3 estudis del pla pilot

Els conceptes d’internacionalització i interculturalitat com a tals no es van considerar entre els aspectes clau del Currículum Nuclear de Grau de la URV (Consell de Govern, 21/02/2008). Amb la finalitat d’identificar, tot i així, la presència de competències que sí inclouen aspectes d’internacionalització en els plans d’estudi dels graus analitzats, es van seleccionar tres, considerades les més directament relacionades:

C5. Comprometre’s amb l’ètica i la responsabilitat social com a ciutadà i com a professional.

C1. Dominar a nivell intermedi una llengua estrangera, preferiblement l’anglès.

B6 Comunicar informació, idees, problemes i solucions de manera clara i efectiva en públic o àmbit tècnic concrets.

En aquesta anàlisi inicial el Servei de Recursos Educatius (SRE) de la URV va fer diverses consideracions i recomanacions. Una de les conclusions és que el mapa de competències de la URV hauria de ser ampliat per a incloure la internacionalització explícitament, tal i com planteja actualment l’AQU.

La Taula 1 mostra que aquestes competències es troben contemplades en els tres ensenyaments (en unitats d’ECTS), si bé, de forma desigual, en part i esperablement, per tractar-se d’estudis de branques de coneixement diferents.

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

Taula 1. Nombre d' ECTS totals que representen les assignatures que contemplen les competències indicades en cada ensenyament de Grau analitzat

GRAUS		Competències		
		B6	C1	C5
EDUCACIÓ INFANTIL	Obligatòries	168	63	111
	Optatives	63	18	33
LLENG. I LITERATURA HISPÀNIQUES	Obligatòries	24	12	24
	Optatives	12	0	0
ENOLOGIA	Obligatòries	101	0	29
	Optatives	3	3	0

Hem comptabilitzat tant les assignatures que les contemplen com el total de ECTS que representen en estudis de grau de 240. Encara que el número de crèdits no són equiparables al grau de treball d'aquestes competències, hem considerat que hi queden contemplades en el conjunt de crèdits representats.

En comú, els tres estudis tenen una major presència de la B6, competència de comunicació, seguida de la C5, de responsabilitat i ciutadania, i molta menys presència de la C1: mentre Enologia deixa la competència C1 en una assignatura optativa, els altres dos estudis la tenen en assignatures obligatòries. El Grau de Llengua i Literatura Hispàniques estableix, a més, l'obligatorietat d'una segona llengua estrangera i la possibilitat d'escollir altres llengües. En tot cas, la URV no va assumir l'ensenyament de la llengua estrangera com a mandat. La presència, sobretot, de la C5 i la B6 en les assignatures obligatòries assegura que tots els estudiants les treballen.

Com a particularitats de cada estudi trobem que el nombre d'assignatures (i, per tant, de crèdits) que avaluen aquestes competències al Grau de Llengua i Literatura Hispàniques és, en principi, suficient, però en un ensenyament adscrit a la branca d'Art i Humanitats, seria lògic esperar que siguin moltes més les assignatures que incloguin competències específiques de caire internacional i intercultural, no visibles en aquesta primera aproximació, cosa que coincideix amb la recomanació d'explicitar aquests continguts en competències específiques més acords amb els requeriments actuals. Pel que fa a Enologia,

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

les competències genèriques seleccionades s'avaluen principalment a les assignatures obligatòries i al treball de fi de grau. La competència B6 es la que s'avalua en més assignatures entre les obligatòries (en un 40% dels crèdits) i en una assignatura optativa perquè és intrínsecament necessària en una formació de caire científic, si bé, no implica, necessàriament, el caire intercultural que es persegueix. Educació Infantil mostra una bona presència de la C5 en les assignatures obligatòries en tant que la més específica sobre interculturalitat (46%), una presència elevada de la B6 (70%) i una presència menor de la C1 (26%). L'optativitat ho completaria, tenint en compte que el grau inclou una menció específica de llengües estrangeres i una altra d'atenció a la diversitat, àmbits en què la internacionalització i la interculturalitat són centrals.

b.3) Caracterització de bones pràctiques d'internacionalització

Quines serien, globalment, les accions que un pla d'estudis internacionalitzat duria a terme, a nivell de planificació i gestió del currículum, metodologia i animació de l'activitat d'estudiants, professors i comunitat educativa? Amb l'objectiu de disposar d'una eina per a analitzar la percepció del grau d'internacionalització dels curricula, es va partir del document elaborat pels professors Michelle Barker, Elisha Frederiks i Brona Farrelly⁴ per a elaborar enquestes on-line (equiparables entre elles) per a les responsables d'ensenyament i per als professors coordinadors de les assignatures de cada grau. En una anàlisi posterior es va incorporar la percepció dels estudiants dels darrers cursos de les titulacions per a augmentar el contrast de percepcions. Els aspectes pel quals pregunta inclouen el contingut i disseny de les assignatures, processos d'ensenyament–aprenentatge i d'avaluació, recursos, eines i materials d'instrucció, i activitats extra-curriculars. Presentem, com a exemple, les preguntes del qüestionari per als professors (Annex 1).

Ha estat significatiu el grau de resposta dels professors coordinadors d'assignatures: al voltant del 75% en Llengua i Literatura Hispàniques i en Educació Infantil han respost el 100% dels demanats: en aquesta primera diagnosi no s'ha consultat el professorat ni de la

⁴ GIHE, Good Practice Resource Booklet on Internationalisation of the Curriculum http://www.griffith.edu.au/data/assets/pdf_file/0011/186905/loC_Course-level.pdf

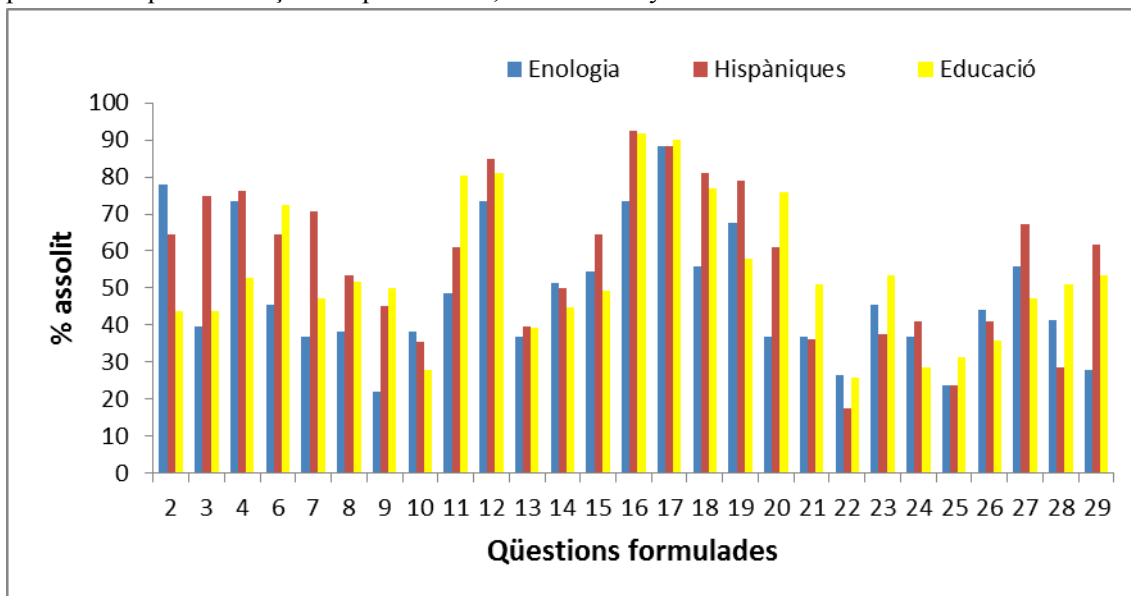
MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

menció de música ni de la d'idiomes donat que representen la docència de menys del 0,5% dels estudiants i donarien, sobretot en el cas d'idiomes, un grau elevat d'internacionalització que on es correspondria amb el global de la titulació. Els estudiants de 4rt de Llengua i Literatura Hispàniques han estat aproximadament un 40% i els d'Educació Infantil (entre els de 3r. i 4t.) han donat un nivell de resposta d'un 68%.

De totes les possibles, l'anàlisi integrada de les respostes obtingudes en els tres ensenyament, permet valorar la validesa de l'enquesta emprada. Cada responsable acadèmic pot, a més, identificar els aspectes percebuts com a més o menys assolits en la internacionalització del seu estudi. La figura 1 mostra el resultat dels aspectes que el professorat de cada ensenyament considera més assolits.

Si es recull quins són els aspectes que tots tres ensenyaments consideren assolits en més d'un 60%, n'obtenim la Taula 2 en què destaquen 7 aspectes considerats assolits en un nivell elevat (superior al 60%) en tots els ensenyaments: A dos dels graus els representats per les preguntes 2,4,11 i, als tres, les 12,16,17,18.

Figura 1. Percentatge de puntuació positiva assolida en cadascuna de les qüestions que formaven part de l'enquesta adreçada al professorat, en els ensenyaments avaluats.

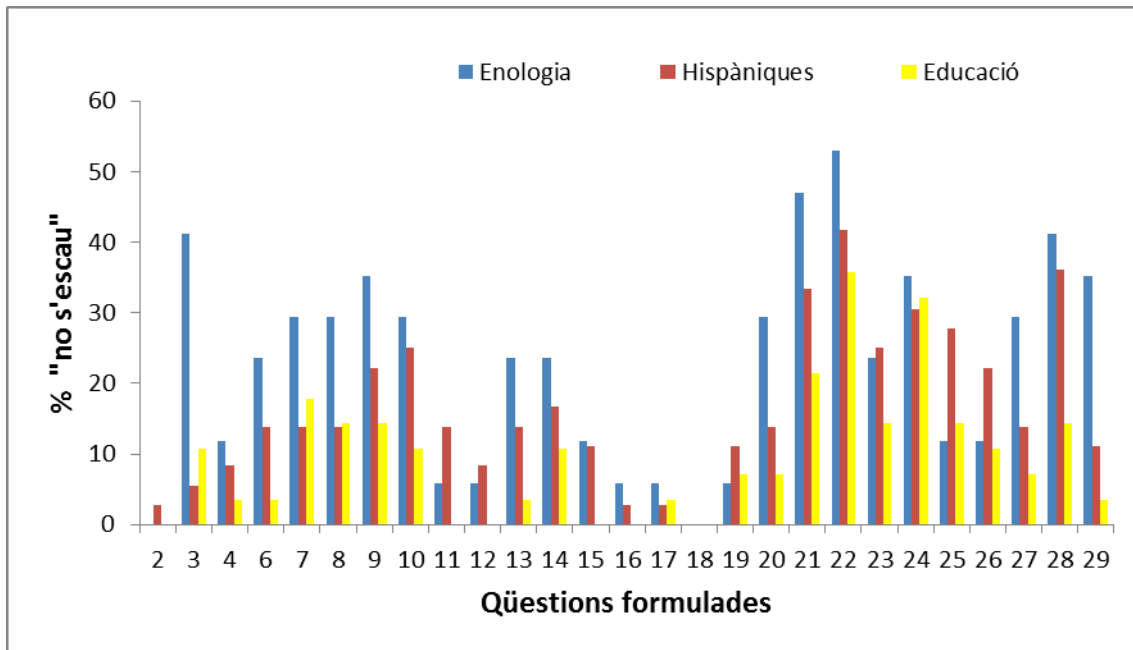
MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

Taula 2. Aspectes que la majoria d'assignatures (> 60%) consideren que ja estan contemplant i % mitjà de professors que han escollit l'opció "no s'escau" en tots aquests aspectes.

	Assolides >60%	Oportunitat
Enologia	2, 4,12,16,17,18	4,90
Hispàniques	2,3,4,6,7,11,12,15,16,17,18,19,61,27,29	8,53
Educació Infantil	6,11,12,16,17,18,20	2,04

Els tres graus coincideixen en alguns continguts metodològics. Enologia i Llengua i literatura coincideixen en la percepció d'abordar més que suficientment qüestions generals d'internacionalització mentre que Educació Infantil percep aquest grau com a menor. La figura 2 mostra l'opinió del professorat envers la idoneïtat dels ítems en llurs assignatures.

Figura 2. Percentatge de professors en cadascun dels ensenyaments avaluats que han considerat que la pregunta indicada no té sentit en la seva assignatura.

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

L'anàlisi global d'aquesta figura porta a la taula 3.

Taula 3. Aspectes que es considera que s'assoleixen en un percentatge molt baix (<40%) i que més d'un 40% de les assignatures consideren que no s'escau en aquella assignatura.

	% assolit < 40	% no s'escau > 40
Enologia	9,13,20,21,22,24,25,29	21,22
Hispàniques	10,21,22,25,28	22 (40%)
Educació Infantil	10,22,24,25,26	22 (35%)

S'observa que les preguntes 22 i 25 es consideren assolides en un grau molt baix en els tres ensenyaments (<40%). També es consideren poc assolides les preguntes 10, 21, 24, com a mínim, en dos ensenyaments. Si s'analitza en quin grau aquestes preguntes es consideren oportunes (era una opció de totes les preguntes per analitzar llur idoneïtat), s'observa clarament que en el cas de la 22, gairebé tots els ensenyaments la classifiquen com "no s'escau". En canvi, caldria afegir-hi alguna pregunta relativa a l'idioma d'impartició de les assignatures, per tal de recollir la diversitat lingüística que s'ofereix.

Quan es contrasten les respostes dels professors amb les de les responsables d'ensenyament es troba força unanimitat malgrat també s'identifiquen algunes divergències:

- Pel que fa a Llengua i literatura hispàniques, sembla important diferenciar entre el grau d'internacionalització i d'interculturalitat. Pel que fa a la primera dimensió, ambdós col·lectius la consideren important tot i que algunes assignatures són difícils d'avaluar en aquests termes per la seva especificitat. Sobre la segona, es considera molt present la interculturalitat –de fet s'imparteixen assignatures que analitzen precisament la manifestació d'aquesta dimensió a l'art i la literatura-, però, de vegades, poc explícita. La percepció dels estudiants de quart de la titulació no difereix de manera significativa: només discrepen en les preguntes 13, 14, 15 i 22. Globalment, es pot deduir que el Grau presenta més punts forts que dèbils pel que fa a la internacionalització i la interculturalitat, com era de preveure per les característiques dels estudis i per la branca de coneixement a què s'adscriu.

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

- A Enologia les preguntes del bloc general (2-10) presenten un grau d'assoliment acceptable i poca divergència entre professors i RE, sobretot en aquelles en què hi ha un major grau d'assoliment. Els continguts de les assignatures i els materials utilitzats en la docència es l'àmbit on més es treballa la internacionalització. La major part de la bibliografia prové de fonts internacionals i es considera adequada per un alumnat heterogeni tant en cultura com en la llengua. L'alumnat internacional aporta experiència i coneixements que són utilitzats pel professor a l'aula per tenir en compte altres perspectives, sobretot en les assignatures específicament de continguts enològics. La interculturalitat es veu menys reflectida. La Responsable d'ensenyament confirma aquests resultats afegint que l'estudi també tracta qüestions com la qualitat i la sostenibilitat, importants dins la perspectiva d'un món globalitzat.
- En el cas d'Educació Infantil, en què es disposa d'una resposta prou elevada dels estudiants d'entre 3r i 4t. del grau (68%) i, per tant, es poden contrastar les percepcions del professorat, l'estudiantat i la responsable acadèmica, en resulta que, en general, hi ha força acord també entre professorat i estudiants. Les respostes en l'apartat general indiquen una baixa i/o dispersa percepció per part dels tres agents tant del caràcter d'internacionalització com d'interculturalitat a diferència de la percepció clara d'una elevada presència de continguts ètics. També es reclama incrementar el nivell d'interacció i col.laboració interculturals. En els aspectes relatius a pràctiques docents i avaluació, esperablement respectuoses amb la interculturalitat i promotores de la igualtat d'oportunitats entre les diferents tipologies d'estudiants, no són del tot percebudes com a tals pels mateixos. També es percep relativament baix per part d'estudiants i professorat tant l'estímul de la mobilitat i de les pràctiques en comunitats diverses, com la participació en esdeveniments multiculturals extracurriculars.

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

c) Conclusions

L'aproximació interdisciplinària permet obtenir un marc conceptual i eines per valorar el grau de formació per treballar en un món global dels diferents titulats. Hi ha força acord internacional en la idea que dotar els estudiants d'un currículum per a la “internacionalització” és dotar-los, també, de competències d'interculturalitat i de preparació per a una ciutadania global amb vinculació i responsabilitat locals.

Quin és el grau d'internacionalització dels 3 estudis analitzats? Considerant l'anàlisi dels mapes competencials, els aspectes d'internacionalització coberts per les competències B6 i C5 seran suficientment garantits en tots 3 ensenyaments, i menys els coberts per la C1, tot i que les noves normatives catalanes van en la direcció de garantir l'exigència d'un nivell de llengua estrangera B2 (Llei d'acompanyament dels pressupost, Generalitat de Catalunya, 2014). Sembla important, també, identificar quins aspectes de les competències formulades cal incorporar de nou als curricula.

Per altra part, el qüestionari serveix per a analitzar el grau *d'internacionalització integral* (Hudzik, 2011) de les titulacions tot traient o ubicant de manera diferenciada les qüestions 10, 21, 22, 24 i 25. **El qüestionari indica aspectes que caldria treballar més en cada estudi i, un cop esmenat, seria una eina utilitzable per a la generalització de la internacionalització; òbviament, caldria provar llur validesa amb grups mostrals més grans.**

La percepció del professorat/RE/estudiants recomana proposar accions formatives, curriculars i organitzatives, incloses les de conscienciació sobre la internacionalització integral i la consideració de metodologies que incrementin la interacció i les experiències d'interculturalitat.

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

5. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

AQU (2014). Criteris per a l'avaluació de dimensions addicionals en el procés d'acreditació de les titulacions de grau i màster: desenvolupament i inserció professional, recerca i internacionalització. Versió:1.0 (6 de febrer de 2014)

Beelen, J., (Ed.) (2007). *Implementing Internationalisation at Home, EAIE Professional Development Series for International Educators*. Amsterdam: European Association for International Education.

Berardo, K. & Deardorff, D. (2012). *Building Cultural Competence: Innovative Activities and Models*. Virginia, Sterling: Stylus Publishing.

Brandenburg, U. & De Wit H. (2011). The End of Internationalization. *International Higher Education*, 62, 15-17.

Deardoff, D. K., De Wit, H. & Adams, T., (2012). *The Sage Handbook of International Higher Education*. Calif., Thousand Oaks: SAGE Publications

De Wit, H. (2011). Internationalization of Higher Education: Nine Misconceptions. *International Higher Education*, 64, 6-7.

Hudzik, J. K. (2011). *Comprehensive Internationalisation. From concept to Action*. Washington: NAFSA

Leask, B. (2012). Internationalisation of the currículum (IoC) in action. A Guide. <http://www.olt.gov.au/resource-internationalisation-curriculum-action-2012>

Leask, B. & Bridge, C. (2013). Comparing internationalisation of the curriculum in action across disciplines: theoretical and practical perspectives. *Compare: A Journal of Comparative and International Education*, 43(1), 79-101 Consultat el 1-3-2013 a <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/03057925.2013.746566>

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

Annex 1. Qüestionari per als professors

1. L'assignatura inclou resultats d'aprenentatge de caire internacional i/o intercultural?
2. En quin grau la bibliografia amb que es treballa prové de fonts internacionals?
3. En l'assignatura, es requereix als estudiants l'anàlisi o comparació de casos i exemples internacionals, globals o relatius a varis països?
4. L'assignatura té en compte el marc internacional de la disciplina o professió?
5. L'assignatura afavoreix el coneixement de llengües estrangeres i/o de la diversitat cultural?
6. L'assignatura tracta assumptes i qüestions de caire ètic des de la perspectiva d'un món globalitzat?
7. L'assignatura facilita o promou la relació entre estudiants de diferents orígens, cultura i formació?
8. L'assignatura inclou activitats col·laboratives (tallers, taules rodones, debats, seminaris) que afavoreixin la consciència internacional i multicultural?
9. Per al treball en equip, es promou la formació de grups culturalment diversos?
10. Instes els estudiants a que es comuniquin utilitzant mitjans electrònics amb persones d'altres països i del mateix àmbit (estudiants o professionals) per analitzar temàtiques relacionades?
11. L'assignatura contempla l'ús combinat de formats, recursos i metodologies presencials, semi presencials i en línia, de manera que garanteixi la igualtat d'oportunitats per a tot tipus d'estudiants?
12. La bibliografia i materials utilitzats són adequats per a un alumnat de llengua i cultura heterogènies?
13. En aquesta assignatura, es conviden conferenciants i/o docents de procedència geogràfica, cultural i professional diversa?
14. Utilitzes material en el que participin membres de col·lectius (locals o internacionals) d'ètnia o procedència diversa?
15. Et serveixes de l'experiència i coneixements d'alumnat internacional i/o culturalment divers com a recurs educatiu? (P. ex. per a conèixer aspectes rellevants de la matèria en altres països, per a tenir en compte altres perspectives...).
16. Parles i pronuncies amb la suficient cura i a la velocitat adequada per a que el teu alumnat t'entengui perfectament?
17. Presentes la informació o continguts utilitzant un repertori variat de suports? (exposició oral, material audiovisual, fotocòpies...).
18. Demanes als estudiants que mencionin els conceptes clau o sintetitzin les idees principals de la teva explicació, per a comprovar que t'han entès?
19. Tens present que el sentit de l'humor i alguns registres lingüístics (p. e. el col·loquial) poden ser de difícil comprensió donada la seva alta especificitat cultural?
20. Combines l'avaluació de diversos tipus de tasques individuals i grupals per tal de valorar la competència de l'alumnat per treballar en entorns globals (multilingües/multiculturals)?
21. Els treballs de recerca dels estudiants requereixen la comparació de pràctiques professionals locals i internacionals?
22. L'assignatura fomenta la col·laboració amb organitzacions locals que treballen en projectes internacionals o en projectes nacionals amb projecció internacional o global?
23. Promous l'assessorament entre estudiants i entre estudiants i experts externs?
24. Tens en compte propostes dels estudiants a l'hora de dissenyar criteris d'avaluació pel que fa als objectius internacionals del curs?
25. Animes als estudiants a crear un dossier electrònic (e-portfolio) que faci paleses les seves competències interculturals i la seva consciència global?
26. Animes als estudiants a unir-se a associacions/organitzacions internacionals vinculades amb la seva professió/disciplina?
27. Promous entre els estudiants estades internacionals per a la realització d'estudis, pràctiques o cooperació?
28. Es promou la interacció amb comunitats diverses mitjançant períodes de pràctiques o algun altre tipus d'activitats fora del campus?
29. Promous o afavoreixes la participació dels estudiants en esdeveniments multiculturals extra curriculars?
30. Si us plau, escriu aquí els comentaris que vulguis realitzar sobre les preguntes o qualsevol tema que hi estigui relacionat.